

Vejledning om pligtmæssig vurdering

14. juli 2003
J.nr. 2003-2223-1

Til kompetente myndigheder, faglige udvalg og Landbrugsuddannelsesrådet (Landbrugsuddannelsesudvalget)

Med vedtagelsen af L. 176, *Forslag til lov om ændring af lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer*, som trådte i kraft den 1. juli 2002, indførtes nye bestemmelser vedr. bl.a. pligtmæssig vurdering af en ansøgers uddannelseskvalifikationer.

Center for Vurdering CVUU ønsker med denne skrivelse af gøre særligt opmærksom på § 2 a i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v., jf. lbkg. nr. 74 af 24. januar 2003. Bestemmelsen omhandler pligt for de myndigheder, faglige udvalg, herunder Landbrugsuddannelsesrådet (fremover Landbrugsuddannelsesudvalget), der træffer afgørelse om hhv. adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv, hhv. afkorting af uddannelsestid, til at få foretaget en vurdering af en ansøgers udenlandske uddannelseskvalifikationer. Bestemmelsen omhandler endvidere undtagelser til denne pligt og muligheder for hel eller delvis fritagelse af en myndighed, der træffer afgørelse om adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv.

Denne skrivelse skal ses i sammenhæng med en netop udstedt bekendtgørelse om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v., nr. 602 af 25. juni 2003, idet bekendtgørelsen udmønter lovens bestemmelser om pligtmæssig vurdering.

Om begrebet pligtmæssig vurdering og dets begrundelse:

I medfør af § 2 a, stk. 1 skal kompetente myndigheder, der træffer afgørelse om adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv indhente centrets vurdering af en ansøgers udenlandske uddannelseskvalifikationer, dvs. at centrets vurdering af pågældendes udenlandske uddannelseskvalifikationer skal indgå i anerkendelse af ansøgerens samlede uddannelses- og erhvervsmæssige kvalifikationer. Tilsvarende gælder for faglige udvalg, henholdsvis Landbrugsuddannelsesudvalget, der træffer afgørelse om afkorting af uddannelsestid. Begrebet pligtmæssig vurdering indebærer at en part indhenter en vurdering hos CVUU. Der vil som udgangspunkt være tale om en såkaldt ækvivalensvurdering af en ansøgers uddannelseskvalifikationer, hvor ansøgers uddannelseskvalifikationer sammenholdes med den tilsvarende bestemte danske uddannelse. Dette til forskel fra en såkaldt niveauvurdering, hvor en ansøgers uddannelseskvalifikationer vurderes i forhold til niveauer i den danske uddannelsesstruktur, og fx findes at svare til en dansk kandidatgrad indenfor den samfundsvidenskabelige område.

Med støtte i en ækvivalensvurdering indhentet via pligtmæssig vurdering vil myndigheden kunne påpege væsentlige forskelle mellem ansøgerens uddannelseskvalifikationer, og kunne identificere et eventuelt behov for udligningsforanstaltninger som ansøger skal gennemgå, for at få adgang til at udøve et lovreguleret erhverv i Danmark.

I nogle tilfælde kan CVUU vælge selv at foretage vurderingen, men ofte vil centret anmode en relevant uddannelsesinstitution om at foretage vurderingen. Uanset om CVUU vælger at høre en uddannelsesinstitution eller ej, foretages den endelige vurdering af ansøgers udenlandske uddannelseskvalifikationer dog af CVUU.

Ordningen med pligtmæssig vurdering skal ses i lyset af, at det i nogle tilfælde har vist sig vanskeligt for kompetente myndigheder tilstrækkeligt hurtigt og på tilfredsstillende vis at tilvejebringe en vurdering af ansøgers udenlandske uddannelseskvalifikationer. Tilvejebringelsen af en vurdering gennem centret understøtter og letter de kompetente myndigheders sagsbehandling på en måde, så de kompetente myndigheder får et godt grundlag for at træffe hurtige og gennemsigtige afgørelser om adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv. Tilsvarende hensyn gør sig gældende for så vidt angår faglige råd, og Landbrugsuddannelsesudvalget, der træffer afgørelser for så vidt angår afkortning af uddannelsestid.

Rækkevidden af ordningen med pligtmæssig vurdering

I de tilfælde som er nævnet i lovens § 2 a, stk. 2 vil det ikke være nødvendigt at få foretaget centrets vurdering af ansøgers udenlandske uddannelseskvalifikationer.

§ 2 a, stk. 2, er udtryk for det synspunkt, at det er en forudsætning for pligten til at indhente en vurdering, at vurderingen vil være relevant og give en merværdi. I § 2 a, stk. 2, nr. 1, fastslås, at kompetente myndigheders, faglige udvalgs og Landbrugsuddannelsesudvalgets pligt til at høre centret ikke gælder i de tilfælde:

- hvor der foreligger en ansøgning, der på det foreliggende grundlag kan imødekommes fuldt ud for så vidt angår anerkendelse af den pågældendes uddannelseskvalifikationer. Det gælder fx på områder, hvor man i kraft af en samordning af mindstekravene til EU-landenes uddannelser som EU-statsborger er sikret gensidig anerkendelse af uddannelsen uden nærmere vurdering fra den kompetente myndigheds side. Det er fx tilfældet på de såkaldte EF-sektordirektivers område (læge, sygeplejerske, jordemoder, farmaceut, tandlæge, dyrlæge og arkitekt).
- Der er heller ikke pligt til at høre centret, hvis en kompetent myndighed inden for de generelle EF-direktivers område følger direktivernes generelle udgangspunkt om umiddelbar anerkendelse af eksamensbeviser eller certifikater, der i hjemlandet kvalificerer til udøvelse af et erhverv, som er lovreguleret i Danmark.
- Undtagelsen fra høringspligten vil tilsvarende være relevant i den situation, hvor en kompetent myndighed på grund af tidligere erfaringer med ansøgere med samme uddannelse fra samme land på forhånd ved, at uddannelsen kan sidestilles med den danske tilsvarende uddannelse. Anvendelsen af denne undtagelse fra pligten til at høre centret, forudsætter at det ud fra ansøgningen entydigt kan fastslås, hvilken dansk uddannelse den pågældende ønsker sine udenlandske uddannelseskvalifikationer sidestillet med.
- Efter § 2, stk. 2, nr. 2 gælder pligten til at få foretaget en vurdering heller ikke, hvis udøvelse af et lovreguleret erhverv efter dansk lovgivning er ufravigeligt betinget af, at ansøgeren har en dansk uddannelseskvalifikation.

- Efter § 2 a, stk. 2, nr. 3 gælder pligten til at få foretaget en vurdering heller ikke, hvor visse udenlandske uddannelseskvalifikationer fra bestemte lande kan opfylde lovgivningens krav, fx i tilfælde hvor kravet om, at ansøgeren har en dansk uddannelseskvalifikation efter lovgivningen, kan fraviges i medfør af et EF-direktiv, men hvor ansøgeren ikke har erhvervet sin kvalifikation i et land, hvis uddannelseskvalifikationer kan anerkendes efter en sådan regel, eller ikke opfylder betingelsen om statsborgerskab i et EU- eller et EFTA-land. Det gælder fx personer, der har opnået beskikkelse som advokat i et 3. land, og for en EU/EFTA statsborger som har erhvervet sine uddannelsesmæssige kvalifikationer uden for fællesskabet. Reglen finder tilsvarende anvendelse i andre tilfælde, hvor det på grund af andre ufravigelige krav i den danske lovgivning, er udelukket at tillade ansøgeren at udøve det lovregulerede erhverv.
- Pligten gælder heller ikke hvor der foreligger et forhold som gør, at ansøgeren ikke kan få adgang til udøvelse af det bestemte erhverv (forældet uddannelse, straffeforhold m.m.)

Mulighed for fritagelse fra pligten til at indhente en vurdering

Efter § 2 a stk. 3 i loven kan undervisningsministeren fastsætte regler om hel eller delvis fritagelse af en myndighed, der træffer afgørelse om adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv, fra pligten til at høre centret i forbindelse med vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer.

Sådanne regler er nu fastsat i bekendtgørelse om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v., nr. 602 af 25. juni 2003.

Formålet med fritagelsen fra vurderingspligten er, at imødekomme det forhold, at nogle kompetente myndigheder, allerede har udviklet tilstrækkelige rammer for vurdering af ansøgers udenlandske uddannelseskvalifikationer, sådan at disse myndigheder kan fortsætte med at træffe ovennævnte afgørelser uden at indhente centrets vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer.

Beslutningen om fritagelse tager udgangspunkt i en redegørelse fra myndigheden om myndighedens praksis, procedurer og kriterier for vurdering af ansøgers udenlandske uddannelseskvalifikationer. Pågældende myndighed skal kunne godtgøre, at myndighedens praksis, procedurer og kriterier er tilstrækkelige til at sikre anerkendelse af disse kvalifikationer.

Fritagelsen for pligtsmæssig vurdering kan finde sted i forbindelse med et eller flere erhverv, som administreres af en kompetent myndighed. Det forudsættes, at den konkrete kompetente myndighed godtgør for praksis, procedurer og kriterier i forhold til hvert enkelt erhvervsområde.

Betingelser for fritagelse for pligten til at indhente vurderingssvar

Den kompetente myndighed som ønsker fritagelse fra pligtsmæssige vurdering skal tilvejebringe tilstrækkelig dokumentation for sin praksis, procedurer og kriterier på området, der synliggør anerkendelse af anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer.

Ansøgningen om fritagelse skal som minimum indeholde oplysninger om følgende:

- på baggrund af hvilke kriterier afgøres det, om den pågældende udenlandsk uddannelse i det væsentlige svarer til en tilsvarende dansk uddannelse
- hvilke erfaringer og resultater for så vidt angår vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer myndigheden har opnået inden for det bestemte erhvervsområde
- hvilke kundskaber og færdigheder der skal til, for at en udenlandsk uddannelse kan sidestilles med tilsvarende dansk uddannelse
- hvilke oplysninger om ansøgerens uddannelseskvalifikationer tages i betragtning
- hvilke dokumentations- og andre krav stilles til ansøgere i forbindelse med vurdering af pågældendes uddannelseskvalifikationer
- hvilke sprogkrav stilles til ansøgere
- hvilke metoder bruges i forbindelse med vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer
- inden for hvilken tidsfrist foretages den nævnte vurdering
- hvorvidt er ansøgeren oplyst om behandlingens forløb
- hvilken holdning har pågældende myndighed i forhold til ansøgere der af objektive grunde ikke er i stand til at fremlægge et eller flere officielle dokumenter af betydning for vurderingen
- hvilken holdning har den kompetente myndighed i forhold til kvalificerede personer med en midlertidig opholdstilladelse
- hvorvidt ansøgerens erhvervserfaring kan kompensere for væsentlige forskelle i uddannelseskvalifikationer
- hvorvidt de ansøgere hvis udenlandske uddannelseskvalifikationer ikke kan sidestilles med tilsvarende dansk uddannelse får klar besked om, hvori forskellene består.
- hvorvidt oplyses ovennævnte ansøgere om muligheder for fornødne supplering af medbragte uddannelseskvalifikationer
- øvrige oplysninger om myndighedens anerkendelsespraksis på det bestemte erhvervsområde

Undervisningsministeriet forbeholder sig ret til ved behandling af anmodning om fritagelse at anmode den kompetente myndighed om yderligere oplysninger om praksis, procedurer og kriterier i forhold til hvert enkelt erhvervsområde.

Fritagelsens varighed

Den fastsatte fritagelse udstedes af undervisningsministeren for en tidsubegrænset periode, men kan under visse forudsætninger tilbagekaldes, jf. nedenfor.

Tilbagekaldelse af den uddelte fritagelse

Tilbagekaldelse af den meddelte fritagelse vil først og fremmest finde sted i tilfælde af, at en myndighed ikke længere opfylder det grundlag, den er blevet fritaget på eller hvis praksis, procedurer og kriterier i forbindelse med vurdering af ansøgers udenlandske uddannelseskvalifikationer ikke længere er tilstrækkelig med henblik på at sikre anerkendelse af ansøgers udenlandske uddannelseskvalifikationer.

Tilbagekaldelse af den uddelte fritagelse for en myndighed under en anden ministers område sker efter forhandling med den kompetente myndighed og det ministerium, myndigheden hører under.

Fastsættelse af fritagelse fra pligtmæssig vurdering og tilbagekaldelse af den uddelte fritagelse foretages af Undervisningsministeriet.

Kompetente myndigheders indberetning af oplysninger om afgørelser

I henhold til § 9 i bekendtgørelse om vurdering af udenlandske uddannelser m.v. skal myndigheder, der træffer afgørelse om adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv, indberetter årligt senest den 1. oktober til centret om de afgørelser myndigheden har truffet i perioden fra den 31. august året før til den 1. september i året for indberetningen.

Disse indberetninger skal medvirke til at gøre centret i stand til at varetage sin funktion som videncenter for vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. Orienteringen indgår samtidig som en del af grundlaget for en beretning om vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v., som undervisningsministeren afgiver til Folketinget ved årets slutning.

Centret beslutter proceduren for indberetning og fastlægger orienteringens indhold.

Indberetningspligt vedrørende EU-statsborgernes adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv

For så vidt angår afgørelser, som kompetente myndigheder træffer i forbindelse med EU-statsborgernes adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv her i landet, skal det understreges, at kompetente myndigheder fortsat skal underrette centret om myndighedernes endelige afgørelser truffet efter den generelle ordning for gensidig anerkendelse af eksamensbeviser¹.

Spørgsmål i forbindelse med pligtmæssig vurdering og fritagelse fra vurderingspligten kan rettes til undertegnede.

Indholdet af denne skrivelse er tilgængelig på internettet på:
<http://cvuu.uvm.dk/saadan/kompetentemyndigheder.htm?menuid=1025>

Med venlig hilsen

Thomas Roed Jakobsen
Fuldmægtig
Direkte tlf. 3395 4620
E-mail: Thomas.Roed.Jakobsen@uvm.dk

¹ Rådets direktiv 89/48/EØF, Rådets direktiv 92/51/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 99/42/EF